

**RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA EFL O'QITUVCHILARI KASBIY
MOTIVATSIYASINI TRANSFORMATSIYALASHNING PSIXOLOGIK-
PEDAGOGIK ASOSLARI**

Tojiboyeva Sevinch

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Bekzod Norqulov

Ilmiy rahbar

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada globallashuv va raqamli texnologiyalar sharoitida ingliz tilini chet tili sifatida o'qitish (EFL) jarayonida o'qituvchi kasbiy motivatsiyasining o'zgarishi tahlil qilinadi. Tadqiqotda o'qituvchilarning kasbiy faolligini belgilovchi ichki va tashqi motivatsion omillar, xususan raqamli kompetensiya va metodik moslashuvchanlik masalalari yoritilgan. Maqolada o'qituvchi motivatsiyasini barqaror saqlash va kasbiy so'nishning oldini olish bo'yicha ilmiy takliflar bayon etilgan.

KALIT SO'ZLAR: EFL o'qituvchisi, kasbiy motivatsiya, raqamli transformatsiya, ichki motivatsiya, tashqi motivatsiya, pedagogik mahorat, raqamli kompetensiya, kasbiy so'nish.

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ТРАНСФОРМАЦИИ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ МОТИВАЦИИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ EFL В
ЦИФРОВОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ**

Тожибоева Севинч

Деновский институт предпринимательства и педагогики

Бекзод Норкулов

Научный руководитель

АННОТАЦИЯ: В данной статье анализируется трансформация профессиональной мотивации преподавателей английского языка как иностранного (EFL) в условиях глобализации и цифровых технологий. В исследовании освещены внутренние и внешние мотивационные факторы, определяющие профессиональную активность педагогов, в частности вопросы цифровой компетенции и методической адаптивности. В статье изложены научные предложения по поддержанию стабильной мотивации учителей и предотвращению профессионального выгорания.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: преподаватель EFL, профессиональная мотивация, цифровая трансформация, внутренняя мотивация, внешняя мотивация, педагогическое мастерство, цифровая компетенция, профессиональное выгорание.

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL BASES OF TRANSFORMING THE PROFESSIONAL MOTIVATION OF EFL TEACHERS IN A DIGITAL LEARNING ENVIRONMENT

Tojiboyeva Sevinch

Denau Institute of Entrepreneurship and Pedagogy

Bekzod Norqulov

Scientific Supervisor

ABSTRACT: This article analyzes the transformation of professional motivation among teachers of English as a Foreign Language (EFL) in the context of globalization and digital technologies. The study highlights the internal and external motivational factors that determine the professional activity of teachers, specifically focusing on digital competence

and methodological adaptability. The article presents scientific proposals for maintaining stable teacher motivation and preventing professional burnout.

KEYWORDS: EFL teacher, professional motivation, digital transformation, intrinsic motivation, extrinsic motivation, pedagogical skill, digital competence, professional burnout.

KIRISH

Yangi O‘zbekiston ta’lim tizimida chet tillarini o‘qitish sifatini yangi bosqichga ko‘tarish bevosita o‘qituvchi shaxsiga va uning kasbiy intilishlariga bog‘liqdir. EFL (English as a Foreign Language) o‘qituvchisi nafaqat bilim beruvchi, balki o‘zgarib turuvchi ta’lim muhitida o‘quvchilar uchun motivator vazifasini ham bajaradi. Biroq zamonaviy ta’limning raqamlashishi va talablarning ortishi o‘qituvchi kasbiy motivatsiyasining tarkibiy qismlarini qayta ko‘rib chiqishni taqozo etmoqda.

O‘qituvchi motivatsiyasi — bu murakkab psixologik tuzilma bo‘lib, u ta’lim sifatini ta’minlovchi harakatlantiruvchi kuchdir. Tadqiqotning maqsadi EFL o‘qituvchilari motivatsiyasiga ta’sir etuvchi zamonaviy omillarni aniqlash va ularni rivojlantirish orqali o‘qitish samaradorligini oshirish mexanizmlarini tahlil qilishdir.

METODLAR

Tadqiqot jarayonida kognitiv tahlil, qiyosiy pedagogik kuzatish va "Self-Determination" (O‘z-o‘zini belgilash) nazariyasi asos qilib olindi. Shuningdek EFL o‘qituvchilari o‘rtasida o‘tkazilgan sotsiologik so‘rovlar natijalari va xalqaro metodik nashrlarning (TESOL, IATEFL) tavsiyalari o‘rganildi. O‘qituvchilarning raqamli vositalardan foydalanish darajasi va bu jarayonning ularning kasbiy qoniqishiga ta’siri miqdoriy va sifat jihatidan tahlil qilindi.

NATIJALAR

O‘tkazilgan tahlillar natijasida EFL o‘qituvchisi kasbiy motivatsiyasining quyidagi yangilangan tarkibiy qismlari aniqlandi:

1. Intellektual-kognitiv komponent. O'qituvchining ingliz tili darajasini (C1/C2) doimiy oshirib borishi va xalqaro sertifikatiga (IELTS, APTIS, TKT) bo'lgan ehtiyoji.
2. Texnologik-kreativ komponent. Masofaviy ta'lim va sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishda muvaffaqiyatga erishish orqali o'z-o'zini anglash darajasining ortishi.
3. Ijtimoiy-psixologik komponent. O'quvchilar tomonidan tilni o'zlashtirishdagi ijobiy natijalar va ota-onalar hamda hamkasblar e'tirofi.
4. Iqtisodiy-tashkiliy komponent. Moddiy rag'batlantirish, ustamalar va qulay mehnat muhitining mavjudligi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, motivatsiyaning ichki omillari (kasbga muhabbat, til o'rganishga ishtiyoq) tashqi omillarga qaraganda o'qitish sifatiga 40 foiz ko'proq ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

MUHOKAMA

EFL o'qituvchilari o'ziga xos qiyinchiliklarga duch keladilar, chunki til dinamik hodisa bo'lib, doimiy yangilanishni talab qiladi. Muhokama jarayonida aniqlandiki, raqamli muhitda o'qituvchi motivatsiyasiga eng katta xavf — bu "texnologik stress" va kasbiy so'nishdir. O'qituvchining dars jarayonida ijodiy erkinlikka ega bo'lishi va yangi metodlarni qo'llashda ma'muriyat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi uning motivatsiyasini barqaror saqlaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda EFL o'qituvchisi kasbiy motivatsiyasi — bu til kompetensiyasi, pedagogik mahorat va texnologik savodxonlikning uyg'unligidir. O'qituvchilarni faqat moddiy emas, balki ma'naviy-psixologik jihatdan ham qo'llab-quvvatlash tizimini yaratish lozim.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

- 1.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, 2021.
- 2.Dornyei Z. and Ushioda E. Teaching and Researching Motivation. Pearson Education, 2011.
- 3.Jalolov J.J. Chet tili o‘qitish metodikasi. Toshkent: O‘qituvchi, 2012.
- 4.Deci E.L. and Ryan R.M. Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior, 1985.
- 5.British Council. Motivation in the English Language Classroom. London, 2024.
- 6.UNESCO. Teachers and educational quality: Monitoring global needs for 2030. Paris, 2023.
- 7.Omonov B.N. Pedagogik mahorat va motivatsiya: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2020.
- 8.Richards J.C. Professional Development for Language Teachers. Cambridge, 2005.
- 9.www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.